

Riktlinjer för exportkontroll av produkter med dubbla användningsområden

Dnr 1-304/2021

Gäller fr.o.m. 2021-06-01

**Karolinska
Institutet**

Riktlinjer för exportkontroll av produkter med dubbla användningsområden

Innehåll

1 Inledning	1
2 Syfte.....	1
3 Ansvar för efterlevnad	1
4 Export	2
5 Lokala anvisningar	2
6 Expert- och stödfunktion.....	2
7 Deklarationer.....	2
8 Intern utbildning och information	3
9 Uppföljning och uppdatering.....	3
10 Brott mot exportkontrollregler	3
Exportkontrollorganisation vid KI.....	3

Diarienummer: 1-304/2021	Dnr för föregående version: --	Beslutsdatum: 2021-06-01	Giltighetstid: Fr.o.m. 2021-06-01 och tills vidare
Beslut: Rektor		Dokumenttyp: Riktlinjer	
Handläggs av avdelning/enhet: Fastighetsavdelningen/Miljö- och säkerhetsenheten		Beredning med: Juridiska avdelningen Avdelningen för forskarstöd	
Revidering med avseende på: Nytt styrdokument			

1 Inledning

Produkter och teknik med dubbla användningsområden är föremål för regelbegränsningar som Karolinska Institutet (KI) måste följa och särskilt beakta i forskningsprojekt. Med produkter med dubbla användningsområden (PDA) avses produkter, inbegripet programvara och teknik, som kan användas för både civila och militära ändamål. Vilka dessa produkter är finns förtecknat i bilaga 1 till den EU-gemensamma förordningen (EG) nr 428/2009 för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden¹. Exempel på reglerade produkter är olika slags kemikalier, kärnmaterial, läkemedel, mikroorganismer och teknologier för utveckling, produktion eller användning av sådana produkter. I Sverige kompletteras förordningen med bestämmelser i lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd samt bestämmelser i förordningen (2000:1217) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd. Regelverket omfattar såväl fysisk förflyttning som elektronisk överföring av de reglerade produkterna. Regleringen av dessa produkter är ett led i arbetet med att förhindra spridning av massförstörelsevapen.

Då KI i linje med Strategi 2030 kommer att sträva efter att stärka sin internationella profil och att bli ett starkt samverkande universitet är det viktigt att säkerställa att all KI:s verksamhet uppfyller gällande regelverk om exportkontroll. Inom KI:s verksamhet förekommer kontrollerade produkter med dubbla användningsområden och i de fall dessa produkter (eller sådan teknik) exporteras, överförs, förmedlas eller transiteras måste erforderliga tillstånd och information finnas.

KI ska årligen lämna in en avgiftsdeklaration för PDA samt deklarerera i enlighet med Förenta nationernas konvention om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen (Kemvapenkonventionen) till Inspektionen för strategiska produkter (ISP).

2 Syfte

Syftet med dessa riktlinjer är att säkerställa regelefterlevnaden på området och att tydliggöra ansvarsfördelningen gällande exportkontrollfrågor inom KI. Vidare tydliggörs vilket internt stöd som finns för att främja efterlevnaden. Riktlinjerna är en del av KI:s interna exportkontrollprogram och innehåller en beskrivning av dess exportkontrollorganisation.

3 Ansvar för efterlevnad

Prefekt ansvarar för efterlevnad av exportkontrollregelverket vid sin institution.

Säkerhetschefen ansvarar för bevakning av utvecklingen inom området, samordning och uppföljning av området.

---

¹ Rådets förordning (EG) nr 428/2009 av den 5 maj 2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden (omarbetning).

Säkerhetschefen ska utse en samordnare utbildad inom exportkontroll vid miljö- och säkerhetsenheten inom universitetsförvaltningen (exportkontrollsamordnare).

4 Export

Exportkontrollsamordnaren ska informeras innan någon export eller motsvarande som kräver exporttillstånd sker från KI. Vidare bistår exportkontrollsamordnaren verksamheten med vägledning vid ansökan om exporttillstånd från ISP respektive Strålsäkerhetsmyndigheten, i det senare fallet i samråd med strålskyddsexpert.

All export som kräver exporttillstånd, inklusive export som omfattas av EU-generella exporttillstånd, ska dokumenteras och diarieföras av exportkontrollsamordnaren.

5 Lokala anvisningar

Inom varje institution är prefekt ansvarig för efterlevnaden av regelverket. Samtliga prefekter ska säkerställa och bedöma om verksamheten berörs av exportkontrollregelverket. Bedömningen ska dokumenteras skriftligt och diarieföras enligt anvisning från miljö- och säkerhetsenheten.

Prefekter vid institutioner med verksamhet som berörs av exportkontrollregelverket ska fastställa skriftliga anvisningar för exportkontroll och hantering av PDA vid institutionen. Vidare ska prefekt utse ett exportkontrollombud som ska vara kontaktperson gentemot KI:s centrala exportkontrollsamordnare och ge lokalt stöd gällande exportkontrollfrågor. Anvisningarna ska vara välkända för alla berörda medarbetare, de ska uppdateras efter behov och ses över minst en gång per år. I samband med att de ses över ska en kopia skickas till exportkontrollsamordnaren.

6 Expert- och stödfunktion

Miljö- och säkerhetsenheten tillhandahåller information och rådgivning gällande innehållet i och utformningen av institutionernas exportkontrollanvisningar. Enheten ger även stöd till prefekt samt forskare i deras exportkontrollbedömningar.

7 Deklarationer

Miljö- och säkerhetsenheten avger årligen avgiftsdeklaration till ISP i enlighet med lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd liksom förordningen (2008:889) om finansiering av verksamheten vid Inspektionen för strategiska produkter. Vidare behöver KI deklarerera in- och utförsel samt innehav av vissa kemikalier som omfattas av deklarationskrav enligt Kemvapenkonventionen. Miljö- och säkerhetsenheten handlägger även dessa deklARATIONER till ISP.

Prefekt, exportkontroll- samt kemikalieombud bistår miljö- och säkerhetsenheten med det underlag som behövs för deklARATIONERNA.

8 Intern utbildning och information

Miljö- och säkerhetsenheten bevakar utvecklingen inom området och tillhandahåller information och utbildningsmaterial inom exportkontroll. Information om exportkontroll ska inkluderas i relevanta interna utbildningar som erbjuds av universitetsförvaltningen.

9 Uppföljning och uppdatering

Miljö- och säkerhetsenheten bevakar lagändringar och annan utveckling inom området samt föreslår rektor vid behov uppdatering av riktlinjerna.

10 Brott mot exportkontrollregler

Regelverket för exportkontroll är juridiskt bindande med civil- och straffrättsliga påföljder vid överträdelser.

Exportkontrollorganisation vid KI

Rektor

- Beslutar om centrala riktlinjer.
- Efterlevnadsåtagande.

Prefekt

- Ansvarig för lokala anvisningar och regelefterlevnad vid institution.
- Söker råd från exportkontrollsamordnare vid behov.

Exportkontrollombud vid institution

- Stödja prefekt och forskare vid egna institutionen i exportkontrollefterlevnad.
- Söker råd från exportkontrollsamordnare vid behov.

Forskare

- Ansvarar för att följa exportkontrollreglerna rörande den egna forskningen samt att följa institutionens anvisningar.
- Söker råd från ombud eller exportkontrollsamordnare vid behov.

Stöd inom Universitetsförvaltningen

Exportkontrollsamordnare (Miljö- och säkerhetsenheten)

- Ger råd till rektor om riktlinjer.
- Ger råd till prefekter vid implementering.
- Tillhandahåller utbildning och information.
- Assisterar forskare vid klassificering och tillståndsansökan.
- Kontaktperson för nationella myndigheter (ISP).
- Representerar KI i SUHF:s arbetsgrupp för exportkontroll.

Juridiska avdelningen

- Ger råd gällande exportkontrollregler i kontrakt och forskningsavtal.

Avdelningen för forskarstöd

- Hänvisar forskare till riktlinjer och stödfunktioner när frågor om exportkontroll dyker upp i kontakt med forskare under ansökningsprocessen.

Samordnare (strålsäkerhet/biosäkerhet/kemikaliesäkerhet)

- Integrerar exportkontroll i information och utbildning inom deras expertområde.
- Stödjer exportkontrollsamordnare vid klassificering.